Nᴿᴿ 93

KURYER LITEWSKI

w Wilnie w Piątek dnia 8 *Sierpnia v. s.* 1824 *Roku.*

Wiadomości Krajowe.

Podług *Ruskiego Inwalida* z dnia 29 lipca, nayłaskawiey mianowani kawalerami: orderu ś. *Włodzimierza* 3 klassy, półkownik korpusu inżynierów dróg kommunikacyi *Saker*. Tegoż orderu 4 klassy starszy adjutant oddzielnego korpusu kaukazkiego, major półku pieszego kuryńskiego, *Pawłow;* sprawujący obowiązki naczelnika oddziału rachunkowego w Departamencie manufaktur i handlu wewnętrznego, radca tytularny *Sysojew;* zostający w Departamencie różnych podatkow i poborow radca honorowy *Semienow* i kapitan korpusu inżynierów dróg kommunikacyi *Ferardyn-Gazan*. Orderu ś. *Anny* 2 klassy: tegoż korpusu podpółkownik *Reez* i major *Klaperon*, tudzież zostający w Departamencie podatkow i poborow radca kollegialny *Baumgarten*. Tegoż orderu 3 klassy: urzędnicy tegoż Departamentu radcy honorowi *Markow*, *Iluczenko* i *Durasow;* adjutant dowódcy oddzielnego korpusu kaukazkiego, jenerała piechoty *Jermołowa*, porucznik gwardyi półku grenadyerów *Tałyzin*, oraz kapitanowie korpusu dróg kommunikacyi *Malt* i *Ułybaszew*.

Ukazy Rządzącego Senatu:

O tém, ażeby obywatele, oddając dziedzicznych swych ludzi, dla odesłania do Syberyi na zaludnienie, wnosili pieniądze na żywność.

Wedle Ukazu Jego Cesarskiey Mości, Rządzący Senat słuchali raportu Zarządzającego Ministeryum spraw wewnętrznych, iż on rozpatrzywszy nadesłane do niego przy Ukazie Rządzącego Senatu doniesienie moskiewskiego gubernialnego Rządu, proszącego potwierdzenia uczynionych przez niego rozrządzeń, ażeby obywatele oddając dziedzicznych swych ludzi, dla odesłania do Syberyi na zaludnienie, składali razem i należące podług wyrachowania do Tobolska na żywność dla nich pieniądze, i żeby tych ludzi opatrywali stosownie po pory roku w przyzwoite odzienie i obówie, przeznaczone w ustawie o ssyłkowych, albo wnosili za nie pieniądze podług umówioney z dostarczycielami ceny, znayduje to rozporządzenie zupełnie gruntownem; o czém i przedstawia Rządzącemu Senatowi na uwagę z tém, azali niepodoba się potwierdzić wspomnionego rozporządzenia moskiewskiego gubernialnego Rządu, i o zupełnem ich wypełnieniu zalecić powszechnie. Przytém słuchano przyłączoney do tego sprawki, z którey okazało się: 1) Moskiewski gubernialny Rząd w nadesłaném do Rządzącego Senatu doniesieniu wyraził, że przez Ukaz Rządzącego Senatu datowany 11 października 1823 roku zalecono: „Ażeby dawanie na żywność pieniędzy żonom i dzieciom odsyłanych do Syberyi w ssyłkę i na zaludnienie, a także i opatrzenie ich w odzienie i obówie, naznaczono było ze skarbu dla takich, którzy zechcą iśdź dobrowolnie z odsyłającemi się za wyrokami sądowemi przestępcami; dla tych zaś, którzy odsyłani będą na prośby obywateli, należy żądać utrzymania ich w drodze od obywateli." A po sprawce w Rządzie gubernialnym okazało się: a) Podług Naywyżey potwierdzonego w 1817 roku postanowienia o etapach, marszruta w niém wypisana tylko do Włodzimierza, podróż naznaczona od 16 do 23 wiorst na dobę, i co dwa dni odpoczynek; w innych zaś guberniach wyznaczenia na uwadze tego Rządu niebyło b) Karmowych pieniędzy na żywność aresztantów daje się w guberniach: Moskiewskiey $12\frac{1}{2}$ kop., Włodzimierskiey $11\frac{1}{2}$ kop., Niżegorodzkiey $10\frac{1}{2}$ kop., Kazańskiey $8\frac{1}{2}$ kop., Permskiey $9\frac{1}{2}$ kop. i Tobolskiey $8\frac{1}{2}$ kop., na każdego człowieka na porę. c) Odległość od Moskwy do Tobolska, podług kalendarza, jest 2,326 wiorst; biorąc do porównania marszrutę gubernii moskiewskiey, i z niey kładąc okrągłą liczbę po 20 wiorst od pory do pory, a przez każde dwa dni odpoczynek, ludzie powinni przychodzić do Tobolska w 174 dniach; karmowych pieniędzy wszystkich wyżey wspomnionych sześciu guberniy wynosi razem 61 kop., które rozdzieliwszy na równe części, wypadnie okrągło na każdą gubernią na porę po 10 kop. z małym ułomkiem, a dodawszy do tey liczby w zdarzeniu nieprzewidzianego zatrzymania się wczasie przepraw 60 kop., wynosi na żywność z Moskwy do Tobolska 18 rubli dla każdego człowieka. d) Odzienie i obówie dla aresztantów naznaczone w ustawie o ssyłkowych, wydaney dnia 22 lipca 1822 r., i na mocy jey wydaje się im tylko to, czego u nich podług tego naznaczenia niedostaje, a do Rządu Gubernialnego dostawują się one w miarę potrzeby od dostarczającego, któremu płaci się za zupełną odzież 42 rub. ssyg. na każdego człowieka. Po rozpatrzeniu tego, Rząd Gubernialny postanowił uczynić co następuje: żeby nie zatrzymywać odsyłania ludzi, przez obywateli dostawionych, a przez to nie nazbierać wielkiey liczby aresztantów, nie mniey dla uniknienia poźniey korrespondencyy o uzyskanie należnych na utrzymanie ludzi tych pieniędzy, na przyszłość, przy samem dostawieniu ludzi, żądać od obywateli: a) Na żywność pieniędzy po 18 rubli na każdego; jakową summę na całą odległość do Tobolska, Rząd Gubernialny dla przyczyn wyżey przytoczonych, znayduje dostateczną; b) Żeby była dla dostawionych aresztantów zupełne podług ustawy odzienie i w należytey trwałości wedle wzoru, w Rządzie znaydującego się, którą się opatrują wszyscy ssyłkowi, zostawując wreszcie do woli obywateli, sporządzić samym wszystko to, lub złożyć pieniądze podług umówioney z dostarczycielem ceny, które przyłączać do summy assygnowaney, na odsyłanie aresztantów, zapisując rozchód porządkiem ustanowionym. O takowém rozporządzeniu dla wiadomości i wykonania w potrzebnych zdarzeniach, dając wiedzieć mieskim i ziemskim policyom Gubernii Moskiewskiey, donosi Rządzącemu Senatowi z tém, że chociaż to i teraz tak się rozporządza; lecz nie może tego rozporządzenia, nie mając mocnych zasad, uważać za prawidło nieodmienne, a zatém i prosi o rozwiązanie, tłumacząc się przy tém, że na żywność tylko do Tobolska, Rząd gubernialny wylicza dla tego, iż wszyscy odesłani mają tam pewne rozporządzenie, wchodząc przeto w rzeczywiste rozrządzenie Rządu. Chociaż przez Rząd zrobione wyliczenie na żywność do Tobolska pieniędzy zdaje się dostateczne; lecz żeby oznaczyć je z zupełną dokładnością, polecił Cywilnemu Gubernatorowi odnieść się do Dowódcy oddzielnego korpusu wewnętrzney straży o przysłanie kopii marszruty, podług którey mają iśdź odsyłający,

się ssyłkowi z Moskwy do Tobolska, z wyrażeniem w niey wszystkich tych mieysc, gdzie i wiele czasu oni mają zatrzymać się, i powinni brać na żywność pieniądze na rachunek skarbu. Doniesienie o tém moskiewskiego gubernialnego Rządu przy Ukazie Rządzącego Senatu, datowanym 22 lutego teraźnieyszego roku, przesłane było do Zarządzającego Ministeryum spraw wewnętrznych z tém, iżby on po rozpatrzeniu przedstawił Senatowi do rozwiązania swoję opinią względem zapytania Rządu gubernialnego; w skutek czego i otrzymał powyższy raport od Zarządzającego Ministeryum spraw wewnętrznych. 2) Że wyrażone w doniesieniu moskiewskiego Rządu gubernialnego zalecenie z dnia 11 października 1825 roku, przesłane zostało do wszystkich gubernialnych Rządów podług postanowienia Komitetu PP. Ministrów, dnia 7 augusta 1823 roku Naywyżey potwierdzonego. Rozkazali: Postanowienie moskiewskiego gubernialnego Rządu, ażeby obywatele, oddając dziedzicznych swych ludzi dla odesłania do Syberyi na zaludnienie, wnosili razem i należne podług wyliczenia do Tobolska na żywność pieniądze, i żeby oni opatrywali ludzi swoich stosownie do pory roku w przyzwoite odzienie i obówie, naznaczone w ustawie o ssyłkowych, albo składali za nie pieniądze podług umówioney z dostarczającym ceny, uznawszy gruntownem potwierdzić, i o tém tak do moskiewskiego, jako dla jednostaynego w tym wypełnienia do wszystkich dalszych Rządów gubernialnych, oraz do woyskowey kancellaryi woyska dońskiego posłać Ukazy, przez które uwiadomić wszystkich Ministrów, Wojennych Jenerał Gubernatorów i dalszych Naczelników guberniy, a do Nayświętszego Rządzącego Synodu i do wszystkich Departamentów Senatu przesłać uwiadomienia. Dnia 29 maja 1824 roku (*Z 1go Departamentu.*)

O dawaniu podwód przez obywateli w czasie przechodu półków z jednych kwater na drugie, bez opłaty prohonow.

Wedle Ukazu Jego Cesarskiey Mości, Rządzący Senat słuchali raportu Zarządzającego Ministeryum woyny, że przy zmnieyszeniu wyliczenia rozchodow, przewidywanych dla Ministeryum wojennego na 1822 rok, nastąpiło Naywyższe zezwolenie, iżby w czasie przechodu półków z jednych kwater na drugie, nieżądać prohonow; a że póki za zmnieyszeniem wczasie pokoju koni, nie mogą obeyśdź się wprzewożeniu swych obozow, bez żądania obywatelskich podwód, przeto razem z tém, podług Naywyżey potwierdzonego protokułu Komitetu Skarbu dnia 22 stycznia 1822 r., poruczono Ministrowi wojennemu zrobić oznaczenie: ile w czasie przechodu półków i komend, koniecznie potrzeba dawać im od ziemi podwód? W tym celu zebrano potrzebne wiadomości i robiono porównanie; a w końcu za Naywyższym rozkazem, ustanowiony został Komitet przy Ministeryum woyny, na który włożono obowiązek ułożyć pewne oznaczenie liczby podwód, potrzebnych dla woyska wczasie ich ruchu. Oznaczenie to, dla ważności swojey i rozmaitości przedmiotow, jeszcze nieukończone; lecz dla prędszego ukończenia przedsięwzięte zostały wszystkie potrzebne środki. A tym czasem, kiedy były różne porównania względem wyświecenia dokładney liczby podwód pod ciężary i takie obozy, do których czasu pokoju nieutrzymują się koni, niektóre półki przechodziły na nowe kwatery, i nieprzestawały żądać prohonow. Były Naczelnik głównego sztabu Jego Cesarskiey Mości, Jenerał-adjutant Xiążę *Wołkoński*, chcąc zapobiedz podobnym żądaniom, jeszcze w roku 1822 augusta 3 dnia zrobił rozporządzenie, iżby Naczelnicy korpusów, na mocy postanowienia Komitetu Skarbu, nie wchodzili więcey z żądaniem do mieysc kommissoryatskich o wydanie prohonnych pieniędzy za podwody obywatelskie, brane przez woyska w czasie ich przechodu, a zażądawszy od ziemi wyznaczenia istotnie potrzebney liczby tych podwód bez opłaty prohonów, w takim tylko razie, gdzie już zupełnie nie można udzielić skarbowych koni znaydujących się w czasie pokoju przy pociągowych batalionach i lekkich obozach, zalecali woyskowym wydawać obywatelom na wzięte u nich podwody należyte kwietacye. Z powodu zaszłych trudności ze strony cywilney w wypełnieniu takowego rozporządzenia, na mocy cyrkularnych zaleceń Ministeryum spraw wewnętrznych pod dniem 23 kwietnia 1809 r., i Ukazu Rządzącego Senatu, datowanego 31 oktobra 1823 roku, zabraniającego dawać otkrytych listów na branie podwód bez prohonów tenże Zarządzający Ministeryum wojenném, na zapytanie Naczelnika głównego sztabu Jego Cesarskiey Mości, jenerał-adjutanta Barona *Dybicza*, jakie można przedsięwziąć środki do uchylenia tych trudności, kommunikował mu, że, podług zdania tegoż Zarządzającego, nie pozostaje innego środka, jak tylko utrzymać w swojey mocy wspomnione rozporządzenie do tego czasu, póki udzielny komitet, zaymujący się dokładnem oznaczeniem potrzebney liczby podwód, ukończy swoie poruczenie; lecz gdy środek ten, chociaż i na czas przyjęty, potrzebuje Naywyższego potwierdzenia; przeto stosownie do odezwy, uczynioney od tegoż jenerał-adjutanta, tenże Zarządzający Ministeryum wojennem, przedmiot ten i wszystkie powyższe okoliczności przedstawił na uwagę do Komitetu PP. Ministrów. Komitet na posiedzeniu dnia 29 stycznia t. r. postanowił: uczynione przez Naczelnika głównego sztabu dnia 3 sierpnia 1822 roku rozporządzenie, o żądanie obywatelskich podwód bez opłaty prohonów; zostawić w swojey mocy na przyszłość do ukończenia przez udzielny Komitet robiącego się oznaczenia; a na posiedzeniu d. 15 marca objawiono Komitetowi PP. Ministrów, że postanowienie Komitetu Naywyżey potwierdzone. O tey Naywyższey woli, Zarządzający Ministeryum wojennem, donosząc Rządzącemu Senatowi, prosi, komu należy zalecić, dla jey wypełnienia po części cywilney. Rozkazali: o powinném wypełnieniu tego, Naywyżey potwierdzonego postanowienia Komitetu PP. Ministrów po części cywilney, zalecić wszystkim gubernialnym Rządom, wojennym i Jenerał-Gubernatorom, Jenerał-Gubernatorom i dalszym Naczelnikóm guberniy przez Ukazy i również przez Ukazy uwiadomić Ministra Skarbu, Zarządzającego Ministeryum spraw wewnętrznych i Zarządzającego Ministeryum wojennem. Dnia 25 czerwca 1824 r. (*Z 1go Departamentu.*)

O utwierdzeniu na wieczność nabywcóm gruntow, przedanych przez kancellaryą rozgraniczenia, przed Ukazem zabraniającym r. 1778.

Rządzący Senat na Powszechném zebraniu Sankt-petersburskich Departamentów, słuchali: naprzód, przedstawioney przez Ministra Sprawiedliwosci P. Jenerała piechoty i kawalera Xięcia Dymitra Iwanowicza *Łobanowa-Rostowskiego*, dla należytego wypełnienia Opinii Rady Państwa, w brzmieniu następującem: Rada Państwa na Departamencie spraw cywilnych i duchownych i na powszechném zebraniu słuchała przedstawienia Rządzącego Senatu powszechnego zebrania sank-petersburskich Departamentów, w sprawie jednodworców gubernii Orłowskiey, miasta Jelca, słobód streleckiey, puszkarskiey i biełomiestney, o przedanych gruntach przez kancellaryą rozgraniczenia z okręgu tych słobod. Rada Państwa, znalazłszy zdanie Rządzącego Senatu powszechnego zebrania sank-petersburskich Departamentów prawnem, postanowia potwierdzić. Na tey Opinii napisano tak: Jego Cesarska Mość nastałą Opinią na powszechnem zebraniu Rady Państwa w sprawie o gruntach jednodworców Orłowskiey Gubernii, Naywyżey potwierdzić raczył i rozkazał wypełnić. *Prezydent Rady Państwa Piotr Xiążę Łopuchin.* Dnia 24 marca 1824 roku. I powtóre, sprawka, że powszechne zebranie Rządzącego Senatu po rozpatrzeniu dzieła, o przedanych gruntach przez kancellaryą rozgraniczenia z okręgu jednodworcowych słobód streleckiey, puszkarskiey i biełomiestney, między innemi postanowi-

ło: „Przyiąwszy na czas przyszły za prawidło, żeby przedane przez kancellaryą rozgraniczenia, na osnowie prawideł instrukcyi rozgraniczenia, przed Ukazem zabraniaiącym r. 1778. właścicielom grunta, których skarb w czasie byłego jeneralnego rozgraniczenia powrótu nie żądał, i na które wydane zostały właścicielom xięgi graniczne i plany, utwierdzić nazawsze, na mocy Naywyższych Manifestu r. 1787 czerwca 28 dnia punktu 4, i Ukazu 1808 r. septembra 22 dnia, za nieodiętą własność nabywcom; dla doprowadzenia zaś takowego postanowienia do skutku, Powszechne zebranie Senatu postanowiło upraszać o Naywyższy Jego Cesarskiey Mości rozkaz.“ Rozkazali: Z wypisaniem tego Naywyżey potwierdzonego postanowienia powszechnego zebrania Rządzącego Senatu posłać Ukazy do wszystkich mieysc sądowych; a do Nayświętszego Rządzącego Synodu, do Departamentów Rządzącego Senatu i do powszechnego zebrania moskiewskich Departamentów uwiadomienie. Dnia 9 czerwca 1824 roku. (Z powszechnego zebrania sankt-petersburskich Departamentów.)

Hiszpanija.

Madryt dnia 22 lipca.
(*z Gazety Warszawskiey.*)

Pan *Oubril*, nowy poseł Cesarsko-Rossyyski, przybywszy d. 15 b. m. do tuteyszey stolicy, udał się zaraz do Króla Jmci bawiącego w *Sacedon*.

Słychać o odmianie załog w twierdzach hiszpańskich. Załoga w *Kadyxie* ma się nadal składać w połowie z woyska francuzkiego, a w połowie z hiszpańskiego.

Minister *Heredia* otrzymał d. 11 b. m. uwolnienie od urzędu. Udał się tego dnia, podług zwyczaju, do swego wydziału, a nie otrzymawszy żadnych listów w zwykłym czasie, pomiarkował, co to znaczy. Wkrótce potém, gdy wrócił do domu, przybył do niego P. *Talaru*, i doniosł mu o uwolnieniu od urzędu. Pismo uwalniające było w tych wyrazach: „Król Jmć uznał za rzecz przyzwoitą uwolnić WPana z ministeryum stanu, i z pobieraną pensyą przeznacza WPanu na mieszkanie miasto *Antequera*, w którem się WPan urodziłeś.” P. *Heredia* prosił, aby mógł mieszkać w *Grenadzie*, na co pozwolono. Wyjechał wczora, Jenerał *Digeon* ze swoim sztabem, i różni posłowie zagraniczni, byli u niego z pożegnaniem. Nowy minister, P. *Zea Bermudez*, jest wielkim literatem i wybornym dyplomatykiem. Młodość swoię przepędził u sławnego *Jovellanos*, krewnego swego.

Gazety tuteysze umieściły dekret Królewski z d. 11 b. m., w którym wyrażono, iż Monarcha przychylaiąc się do prośby Pana *d'Ofalia*, uwalnia go od obowiązku urzędu ministra sekretarza stanu a na mieyscu jego mianuje P. *Zea Bermudez*. Mimo tego rozchodzi się jednak pogłoska, iż Hrabia *d'Ofalia* otrzymał rozkaz, aby we trzech dniach opuścił *Madryt*, tudzież, aby nieważył się w obrębie 50 mil naokoło stolicy, lub innego jakiego pomieszkania Królewskiego, przebywać. Wspomniony Hrabia miał sobie obrać miasto *Almeire* (w *Grenadzie*) na mieszkanie.

Poseł francuzki odebrał wczora bardzo ważne listy od dworu swego; natychmiast wyjechał ztąd do Króla Jmci w *Cuenca*.

Twierdzą tu, iż woysko francuzkie za kilka miesięcy ustąpi z Hiszpanii, i zaymie stanowisko za *Ebro* i *Lobregat* w Katalonii. Nie można wiedzieć z pewnością, ile ta pogłoska na wiarę zasługuje; zdaje się atoli, iż nadzwyczayny pośpiech w tworzeniu woyska hiszpańskiego nie inną przyczynę mieć musi. Wszystkich krawców w *Madrycie* i okolicach zajęto do robienia mundurów. Cztery półki prowincyonalney milicyi ciągną już na osadę do stolicy. Co chwila oczekują ogłoszenia dekretu Królewskiego, który liczbę tuteyszych ochotników oznaczy na 10000.

Wczora udzielono radzie kastyliyskiey dekret Królewski, stanowiący, iż każdy skoro do jakiegokolwiek taynego towarzystwa należał, powinien o tém donieść rządowi, naydaley w przeciągu 3 miesięcy, jeśli chce, aby na przyszłość był zupełnie wolnym od wszelkiey z tego względu niespokoyności.

Baron *Eroles* powrócił znowu do Katalonii. W *Albiol* zabito pewnego obywatela, na którego miano podeyrzenie, iż jest liberalistą, a w *Veliores* właścicielowi pewney rękodzielni spalono wszystkie zabudowania i machiny.

Z 18 osób uwięzionych w *Logrono*, wypuszczono 15 na wolność.

Arcy-biskup *Grenady* przesłał okolnik do wszystkich duchownych dyecezyi swojey, z napomnieniem, aby na kazaniu zachęcali do zgody i wzajemnego sobie przebaczenia.

Brat jenerała *Empecinado* został uwięziony. W *Estramadurze* jeszcze spokoyność nie zupełnie przywrócona.

Wyszedł rozkaz, aby wszyscy Hiszpani, którzy w woysku konstytucyyném służyli, jeśli blisko granicy mieszkają, przenieśli się w głąb kraju.

Słychać, iż rząd brezyliyski ofiarował portugalskiemu, za uznanie jego niepodległości 5 milionów piastrów i wolny handel na lat 50.

(*z Kor. Warsz.*) Na przedstawienie junty czyszczącey, postanowił Król wyrokiem, d. 15 w *Sacedon* wydanym, że wszyscy ci, którzy za rządu konstytucyynego do korpusu ochotników zaciągnęli się, albo dobra narodowe kupili, do usprawiedliwienia się w celu uzyskania świadectwa od junty czyszczącey, przypuszczeni bydź mogą.

Podpółkownika *Martin*, brata *Empecinado*, przewieziono z *Roa* do więzienia w *Madrycie*.

Jenerał *Quesada*, gubernator *Madrytu*, ponowił rozkaz, że gerylasowie, na woyska francuzkie napadający, pod sąd wojenny oddani będą.

Wielkorządca Katalonii, margrabia *Campo-Sagrado*, uznał potrzebę wstrzymać wykonanie rozkazu względem wybrania nowozaciężnych, i sam podał się do dymissyi.

Piszą z *Badajoz*, że woysko portugalskie ma rozciągnąć kordon pograniczny z drugiey strony rzeki *Minho*.

Wielka rada kastyliyska zajęta jest projektem do dekretu, mającego na celu wytępienie zasad i nauk w ciągu ostatnich lat 3 wpajanych. Wszyscy ówczasowi nauczyciele i studenci, którzy lat 18 wieku skończyli, będą mieć wzbronione dawanie nauk dopóty, póki przed juntą czyszczącą, nie uniewinnią się.

Hrabia *Talaru* powraca do *Paryża*. Minister woyny, jenerał *Cruz*, występuje także z ministeryum, a na jego mieysce przeznaczają jenerała *Carvazal*, dotychczasowego wielkorządcę Nowey-Kastylii. Hr. *Revilla Gigedo* przeznaczony jest na posła do *Lisbony*.

Słychać, że nadal Król francuzki nie będzie utrzymywał przy tuteyszym dworze ambasadora, lecz tylko sprawującego interesa.

Włochy.

Od granic Włoskich dnia 16 lipca.
(*z Gazety Warszawskiey.*)

Na taynym konsystorzu, odprawionym d. 12 b. m. w *Rzymie*, potwierdził Oyciec ś. 19 arcy-biskupow i biskupow. Słychać, iż wyydzie postanowienie papiezkie, aby ci, którzy biorą święcenie na xięży mszalnych, mieli nayminiey lat 33.

Teraźnieyszy W. X. Toskański, dał d. 6 b. m. pierwsze wysłuchanie posłom zagranicznym, i odbył pierwszą radę w pałacu *Pitti*. Dnia 27 b. m. odprawią się w kościele nadwornym *di S. Felicita*, we *Florencyi*, uroczyste exekwie za duszę zmarłego W. X. Toskańskiego, do czego czynią wielkie przysposobienia architektoniczne.

Arcy-Xiężna *Marya Ludwika*, Xiężna *Parmy* i t. d., wsiadłszy d. 1 b. m. w *Neapolu* na fregatę austryacką *Christina*, przybyła szczęśliwie do *Palermy*, gdzie przyięta od woyska austryackiego i sycyliyskiego z należnemi wysokiey swey dostoyności honorami, stanęła w pałacu *Principe de Butera*.

Listy z *Neapolu* donoszą, iż na mieyscu kon-

Y(

sula angielskiego w *Algierze*, który także w podobném znaczeniu urzędował przy Królu Jmci Oboyga Sycylii, został mianowany inny konsul; ten udał się już do *Algieru*, a Dey przyjął go naywspanialey.

Odrzucenie w Izbie parów francuzkich projektu do prawa, względem zmnieyszenia wieczystey prowizyi, miało także szkodliwy skutek na giełdzie neapolitańskiey. Okazuje się coraz bardziey, iż dawnieysze raptowne podniesienie się ceny papierów skarbowych, było tylko dziełem wexlarzy. Ci, którzy takie czynili spekulacye, ponoszą niezmierną stratę. Rząd, ze względu na niemoralność i szkodliwość takiego handlu, postanowił, iż od przyszłego roku, żaden układ o kupno i przedaż papierow skarbowych, nie może bydź na dłuższy czas zawieranym, jak do końca miesiąca, następującego zaraz po tym, w którym tenże układ nastąpił.

Dnia 23. Donoszą z *Palermy* pod d. 17 z. m., iż handel zbożowy, po długiey i szkodliwey przerwie, jużto z chciwości właścicieli, już też zobrutu spekulantów pochodzącey, do dawney teraz wraca czynności, która niechybnie otworzy obfite źródło pomyślności Sycylii, i przyłoży się do zagojenia ran, jakie krajowi temu ostatnie rozruchy zadały.

Założony w *Korfu* uniwersytet wysp jońskich, został d. 29 maja uroczyście installowany. Hrabia *Guiffort*, kanclerz, i wszyscy professorowie, znaydowali się na tym obrzędzie w urzędowych ubiorach, naśladowanych zupełnie podług stroju starożytnego; to jest: mieli tunikę, koszulę (*Chlamis*) zamiast trzewików sandały, a zamiast kapelusza albo biretu, przepaskę około czoła, zupełnie tak jak starożytni greccy rzeźbiarze wystawiali posągi filozofów narodu swego. W takim to ubiorze weszła w dniu powyżey wspomnionym processya do wielkiey sali uniwersytetu, o godzinie 9 zrana. Szło naprzód 3 heroldów, z których środkowy niosł w ręku laskę akademicką, ozdobioną obrazem *Minerwy;* potém następowali professorowie, a po nich kanclerz uniwersytetu. W sali zostali senat wraz z pełnomocnym Króla Jmci W. Brytanii kommissarzem, władze mieyscowe, tudzież wiele osób znakomitych i dam. Tu kanclerz rozdał przy stosowney przemowie gałązki laurowe, i wezwał zgromadzenie, aby tę uroczystość rozpoczęło wzywaniem Naywyższego Boga w mieyscu jemu poświęconém. Po czém wszyscy obecni udali się w porządku do kościoła, gdzie metropolita zaintonował *Te Deum*, i razem błagał Boga, aby raczył na świeżo założony uniwersytet zlać ducha mądrości i nadać mu niezmienną trwałość. O południu dał kanclerz w gmachu przeznaczonym na bibliotekę dla uniwersytetu, świetny obiad, na który przeszło 100 osób było zaproszonych.

Anglia.

Londyn d. 24 lipca.

(*z Korrespondenta Warszawskiego.*)

O majorze Chisholm, który w *Cape-Coast*, (w Afryce) dowodzi, są wiadomości do 12 maja dochodzące. Opiewają one, że ashantowie posunęli się aż pod ogrody mil 4 od przylądku Coast leżące, wszelako nie tylko nie obawiano się żadney z ich strony napaści, ale owszem postanowiono uderzyć na nich i wydać im bitwę. Oczekiwano tylko na sukurs z Sierra-Leona podpółkownika Sutherland.

Już z Nowego Yorku wyszedł pod żagle okręt, zamiast miedzi, skurą wybity, i odebrano z morza wiadomość, że lżey teraz płynie niżeli dawniey. Ninieyszy wynalazek będzie mieć duży wpływ na cenę skur.

Gazeta Morning Chronicle utrzymuje, iż nieprzyydzie nigdy do tego, ażeby ministrowie angielscy do opuszczenia pokojem tchnącey polityki zmuszeni bydź mogli. Układy względem Ameryki południowey doprowadzą, według podobieństwa, do takich wypadków, które przez wszystkie mocarstwa będą mogły bydź przyjętemi. A gdyby wypadało wysłać woyska hannowerskie do Portugalii, byłyby one tam, jak gdzie indziey są półki szwaycarskie.

Dnia onegdayszego odebraliśmy wiadomość z Gibraltaru, że stojące tam na kotwicach statki bombardyerskie i kanonierskie, wyruszyły pod Algier.

Gazeta wychodząca w Jamaice pisze pod artykułem z Boranquilla pod d. 14 maja, iż stosownie do postanowienia kongressu, wszystkie grunta duchowne, w wartości kilku milionów, na rzecz skarbu, dla opędzenia wydatków wojennych, zajęte zostały. Naradzano się także na sessyi tayney o środkach, użyć się mianych, na przypadek napaści z Europy.

Rząd Kolumbiyski zamyśla o podbiciu Hawanny. Już port jest w zamknięciu, i słychać, że ułatwiają powstanie murzynów.

Formuje się tu towarzystwo, mające na celu zakupić z pozwolenia rządu grunta, jakie rząd w Kanadzie posiada; uprawiać je, rozdawać osadnikom ubogim, ażeby nie do Ameryki północney, lecz do Kanady, z oyczyzny swey wynosili się.

Słychać, że ogłoszenie portu Lisbony, portem wolnym, do dalszego odłożono czasu.

Dnia 28. Kapitan Taylor dowodzi teraz blokadą portu Fernambuco, i ma pod swym dowództwem 6 okrętów. Ma sobie powierzoną obszerną władzę woyskową i cywilną, i posiada zaufanie Cesarza, który mu za okazane przywiązanie i usługi, wdzięczność swoję oświadczył.

Rozeszła się przed kilką dniami pogłoska, że Lord kanclerz składa swóy urząd. Co, jak kronika poranna twierdzi, powszechną między wszystkiemi radość sprawiło.

Wieść o uzbrajaniu okrętow w Portsmouth i w Plimouth okazała się zupełnie mylną. Okręty przygotowane do drogi wyydą na zmianę zwyczayną innych, po różnych stanowiskach będących. Do Lisbony tylko wysłano małe wzmocnienie, a na wyspy bermudyyskie oddział maytków.

(*z Gaz. Warsz.*) Pan *Zea Bermudez*, nowy hiszpański minister sekretarz stanu, tu d. 24 b. m. naradzał się z Hrabią *Bathurst* w wydziale osad, a wkrótce potém z bankierem *Rotschild*. Uda się on niezwłócznie do Madrytu, dla objęcia nowego swego urzędu.

Pan *Stratford Caning* uda się wkrótce do *Petersburga*, w znaczeniu posła naszego przy dworze Cesarsko Rossyyskim, na mieyscu Pana Karola *Bagot*.

List z Kalkuty pod d. 6 marca donosi o działaniach wojennych w Indyach Wschodnich: „Birmani przeszli granicę z licznem woyskiem; zajęli dobre stanowiska i usypali szańce. Dnia 13 lutego rozpoczęły się kroki nieprzyjacielskie pod *Buddapore*, przy zachodnim brzegu rzeki *Zoormar*. Anglicy uderzyli na nieukończone jeszcze szańce Birmanów i zdobyli je. Podpółkownik *Bowen* kilkakrotnem natarciem wypędził nieprzyjaciela ze wszystkich jego stanowisk; lecz w drugiem uderzeniu d. 21 lutego mniey szczęśliwi byli anglicy, bo ze stratą 105 sapojów i kilku oficerów cofnąć się musieli. Birmani utracili w tey bitwie przeszło 500 ludzi, i w kilka dni potém sami ustąpili ze swojego stanowiska.“

List z *Sierra Leona* pod d. 31 maja, obeymuje nowe szczegoły o porażce woyska angielskiego przez ashanteyczyków. Ze 3,500 żołnierzy, po większey części murzynów, którzy ze strony angielskiey do bitwy należeli, tylko 200 uszło śmierci lub niewoli. Woysko angielskie na tym brzegu, wraz ze przymierzonymi murzynami, na których spuścić się nie można, wynosi 5,000 ludzi; ashantesowie zaś mają 7,000. Zdaje się, iż trzeba będzie opuścić posiadłości nasze na tym brzegu, jeśli spiesznie nieprzybędzie na pomoc 2 lub 3 tysiące woyska europeyskiego.

Danija.

Kopenhaga, dnia 13 lipca.

Słychać, iż Xiążę oldenburski stara się o rękę naszey Królewny, a Xiężniczka *Wilhelmina* ma bydź dla Xięcia brunświckiego przeznaczoną.

O pożyczce 5 i pół miliona f. s., którą rząd nasz miał w końcu zeszłego miesiąca zaciągnąć raptem ucichło. (*Kor. Warsz.*).

DODATEK.

DODATEK DO GAZETY KURYERA LITEWSKIEGO N. 93.

Wilno dnia 8 Sierpnia v. s. 1824 Roku.

FRANCYA.

Paryż, dnia 29 lipca.
(*z Gazety Warszawskiey.*)

Xiężna *Berry*, zabawiwszy cztery dni w *Rouen*, wyjechała ztamtąd d. 27 b. m. i udała się w dalszą drogę do *Dieppe*. Statek parowy *Galibi*, na którym płynęła do *Milleraye*, ma się na przyszłość za jey zezwoleniem nazywać *Karolina*.

Dnia 30. Gdy onegday Infant portugalski *Don Michał* oglądał królewską mennicę medalów, wybito w obecności jego, na pamiątkę odwiedzenia, medal, na którym z jedney strony znaydował się herb Xiążęcia z napisem w języku francuzkim: *Don Michał Infant Portugalski, zwiedza królewską mennicę medalów dnia* 28 *lipca* 1824, a z drugiey: jeniusz numizmatyki, wspierający się na prassie, i podający medale muzie historyi z napisem: *Rerum gestarum fidei et aeternitati AE. A. A. F. F.*

Baron *Rothschild*, z powodu ślubu swego, odprawionego niedawno we *Frankforcie*, przesłał Hrabiemu *Chabrol*, prefektowi departamantu *Sekwany*, 12,000 franków dla rozdania ubogim.

Pewny więzień, skazany na galery w *Tulonie*, wracając z roboty, przebił niedawno sztyletem Pana *Arnqux* dozorcę, i Pana *Bonvoux* poddozorcę tamecznego więzienia. Pierwszy zaraz umarł, a drugi w kilka godzin wyzionął ducha. Słychać, iż kilku zbrodniarzy, skazanych na galery do śmierci, postanowiło odebrać życie swoim dozorcom. Zabóyca Panów *Arnaux* i *Bonvoux*, po tey zbrodni, chciał wywrzeć swoję wściekłość na osoby innych dozorców, lecz szczęściem ugodzony kulą karabinową, upadł, ale nie został zabity.

(*z Korr. War.*) W *Marsylii* d. 19 lipca była wielka burza. Kilka ze stojących statków rozbiło się przy brzegach.

Popioły *Fenelona* złożono d. 22 lipca w grobie, który nowo-wystawionym pomnikiem ozdobiony został. Przeniesienie tych szczątek odbyło się jak nayuroczyściey, w obecności biskupa kambrezyyskiego, namiestnika królewskiego, urzędników miasta, i jednego doktora.

Jenerał *Foy* odwiedził w zamku Breuil, X. *Pradta*, byłego arcy-biskupa mechlińskiego.

P. *Lafit* wydał dziełko z uwagami, o kredycie, i spadnieniu papierów.

Rozmaite o zmianie ministrów rozchodzą się pogłoski. I tak: mówią, że P. *Corbieres* oddali się, a na jego mieyscu będzie minister spraw wewnętrznych P. *Martignac*. Marszałek *Lauriston* ma objąć ministeryum woyny, Xiąże *Doudeauville* ministeryum domu królewskiego, a P. *de Serre* ministeryum sprawiedliwości. Nakoniec ministeryum spraw zagranicznych P. *Laferronais* dotychczasowy poseł w *Petersburgu*. Wszystkie te nowiny zdają się bydź zawczesne.

SZWECYA.

Sztokolm dnia 20 lipca:

Seym Norwegski uchwalił 60,000 talarów srebrem, na wydatki podróży i zaślubienie Królewica następcy tronu; postanowił oraz, aby wyznaczone rocznie dla Monarchy i Królewica summy 64,000 i 32 000 talarów, płacono srebrem, i aby dodano Królewicowi rocznie 24,000 talarów srebrem na utrzymanie dworu, ze względu mianowania jego Vice-Królem Norwegii. Tym sposobem umieszczono w budżecie Norwegii 120,000 talarów srebrem na dom Królewski. (*Gaz. Warsz.*).

Объявленiе.

Провiантскiй Департаментъ Военнаго Министерства объявляетъ, что въ слѣдствiе разрѣшенiя Начальства на поставку провiанта для продовольствiа въ будущемъ 1825 году поставленныхъ въ Херсонской и Екатеринославской губернiяхъ войскъ и прочихъ, находящихся въ округѣ того поселенiя, назначаются въ Херсонской и Кiевской Казенныхъ Палатахъ торги, въ генварѣ мѣсяцѣ будущаго 1825 года, первой 19го, второй 22го, третiй 26го и на переторжку 27го, 29го и 30го числъ тогожъ генваря.

Количествожъ провiанта и кондицiи, на основанiи которыхъ должна производится поставка онаго, объявлены будутъ при торгахъ.

На вышеозначенные сроки вызываются желающiе къ торгамъ съ залогами, опредѣленными Указами 14 Iюня 1817 и 19 Iюля 1818 годовъ по поставкамъ въ Казну вина и на обезпеченiе задатковъ особо.

Между тѣмъ предварительно Провiантскiй Департаментъ обвѣщаетъ, что желающимъ предоставляется на волю, принять поставку въ такомъ количествѣ, въ какомъ кто самъ пожелаетъ и обезпечитъ исправность оной законными залогами; что платежъ денегъ чинимъ будетъ точно въ сроки по условiямъ безъ малейшаго задержанiя и проволочки, и что при прiемѣ поставляемыхъ продуктовъ наблюдаема будетъ строжайшая справедливость и отнюдъ небудетъ имѣтъ мѣста нетолко притѣсненiи но и самомалейшее напрасное промедленiе.

Управляющiй Отдѣленiемъ Бѣляевъ.
Коллежскiй Секретарь Захаровъ.

Ogłoszenie.

2. Prowiantski Departament woyskowego Ministeryum ogłasza, iż w skutek postanowienia Zwierzchności, na dostawę prowiantu dla żywności, w następującym 1825 roku osiedlonych w chersońskiey, ekaterynosławskiey guberniach woysk i innych znaydujących się w okręgu tego osiedlenia, naznaczają się w Chersońskiey i Kijowskiey Izbach Skarbowych targi w miesiącu styczniu następującego 1825 roku, 1szy 19, 2gi 22, 3ci 26, a na przetargi 27, 29 i 30 tegoż stycznia.

Ilość zaś prowiantu i warunki, pódług których ma się odbywać dostawa, objawione będą przy targach.

Na wyżey oznaczone terminy wzywają się życzący do targow z kaucyami, wyrażonemi w Ukazach 14 junii 1817 i 19 julii 1818 roku, na dostawę do skarbu wódki, a na zabezpieczenie zadatkow osobno.

A tym czasem uprzednio Prowiantski Departament obwieszcza, iż życzącym oddaje się do woli, przyjąć dostawę w takiey ilości, w jakiey kto sam zechce i ubezpieczy akuratność prawnemi ewikcyami; iż opłata pieniędzy nastąpi akuratnie w terminie podług umowy bez naymnieyszego zatrzymania i przewłoki, i że w czasie przyymowania dostawianych produktow, przestrzegać się będzie nayściśleysza sprawiedliwość, i niebędzie miała mieysca nietylko mitręga ale i naymnieysza próżna zwłoka.

Zarządzający oddziałem Bielajew.
Sekretarz Kollegialny Zacharow.

Kurs wileński na assygnaty od dnia 5 sierpnia rubel srebny 3 ruble 75 kop. dukat nowy 11 rubli 85 kop. stary 11 rub. 80 kop. imperyał 36 rub. 80 k,

---

Pozwolono drukować. Z polecenia JW. Wojennego Litewskiego Gubernatora
Andrzey Bucharski Rzeczywisty Radca Stanu i Kawaler,

w *Drukarni Redakcyi.*

1. Rząd Cesarskiego Wileńskiego Uniwersytetu oddziału szkolnego podaie do wiadomości publiczney, że do Seminaryum Nauczycieli parafijalnych i Organistów od dnia 1 września roku idącego 1824 przyymować się będzie nowy komplet uczniów z osób 17 złożony, życzący przeto bydź przyjętymi na ten fundusz, stawić się mają w Wilnie u Dyrektora Szkół Gubernii Wileńskiey na dniu 29, 30 i 31 t. r. do examinów; przyymowani zaś będą nie młódsi nad lat 16, ani starsi nad lat 18 z ludzi wszelkiego stanu, za złożeniem świadectw, to jest: metryki chrztu, świadectwa rodowitości i świadectwa właściwego plebana o dobrém sprawowaniu się swoiém. Szlachcic, jeżeli nim jest, złożyć ma świadectwo Marszałkowskie, znaydujący się zaś w okładzie podusznym, świadectwa od mieysc i osob do których należy, pozwalające weyście do tego Seminaryum, i że mu jest wolno poświęcić się powołaniu Nauczyciela parafijalnego i Organisty. W przyymowaniu do Seminaryum dawané będzie pierwszeństwo dzieciom Organistów i sług kościelnych. Ostrzega się także naprzód: że ubiegający się o przyjęcie do tego Seminaryum mają bydź zdrowia dobrego, bez żadney ułomności, i którzy ospę odbyli naturalną lub wakcynowaną. 2re Powinni umiec, czytać dobrze po polsku, początki pisania, oraz cztery pierwsze działania arytmetyczne. 3cie Mają mieć dobry głos do śpiewania i ucho do muzyki. 4te Przybywający do Seminaryum na raz pierwszy mieć powinni, koszul 4, gatek 2, spodni z sukna domowego 1, surdut z sukna domowego 1, kaftan kuczbajowy 1, czapka sukna granatowego z daszkiem 1, butów nowych parę 1, wór na siennik 1, poduszek z nawleczkami 2, prześcieradeł 2, kołdrę z sukna domowego 1, ręcznik 1, grzebień 1, szleyki do spodni 1. Oprócz wyrażoney liczby uczniów funduszowych obywatele i duchowni mogą przysłać do tey szkoły uczniów, którzy wespół z funduszowymi będą mieli mieszkanie, odzież, stół i naukę za opłatę roczną rub. s. 92 kop. 29½.

Nadto dozwala się także chodzić na naukę do tego Seminaryum od początku roku szkolnego następującego tym wszystkim, którzy będą mieli zapewnione sobie stół, mieszkanie, i odzienie u osob, od których do tego Seminaryum posyłani będą, z tém wszakże zastrzeżeniém, że ci uczniowie przychodzący z miasta we wszystkiem co do przepisow tey szkoły, z uczniami funduszowemi zachować się powinni.

W zastępstwie Sekretarza Antoni Potocki.

---

1. Opieka Dworzańska powiatu Wileńskiego, rezolwując prośbę Komornikowey Anny Wolanskiey, przez expedycyą w dniu 31 julii teraźnieyszego roku za Nrem 259 nadesłaną; delegowała niżey podpisanego, dla zinwentowania naydującey się pozostałości w domu teyże Wolanskiey w mieście Gubernskim Wilnie, do zeszłego Michała Wędziagolskiego Rejenta należney, z poleceniem uczynienia w Kuryerze Gazety Lit. awizacyi; jakoż niżey podpisany, wspólnie z członkiem od mieyskiey Wileńskiey Policyi, do tey czynności przeznaczonym, co tylko okazano bydź należnym do zeszłego Rejenta Wędziagolskiego, tego wszystkiego wierne opisanie uczyniwszy, z kolei wzywa sukcessorow zeszłego Wędziagolskiego, aby w przeciągu dwóch miesięcy od daty ninieyszey, raczyli do Opieki Dworzanskiey Wileńskiey, z prawnemi dowodami, tak probującemi stopień sukcessorstwa, jako też, iż dalszych równych, i bliższych niema, przybyć, zinwentowaną ruchomość, pod wiedzą Opieki Dworzanskiey naydującą się, oraz papiery w liczbie niemałey, nie tylko do zeszłego Wędziagolskiego, ale i do wielu ustronnych osob interessow należne, dla wręczenia tymże, przyjąć, a wrazie przeciwnym, to jest jeśliby sukcessorowie w czasie zakreślonym nieprzybyli, Opieka Dworzańska mając się stosownie do prawa, będzie w obowiązku, zapobiegając zniszczeniu, zinwentowaną ruchomość przez publiczną licytacyą sprzedać, papiery w Archiwum akt powiatowych zlokować, a pieniądze z licytacyi wzięte gdzie należy przeszle. Dat w Wilnie 1824 roku mca sierpnia 5 dnia.

Mateusz Seybutt Romanowicz Sędzia Ziemski i Członek Opieki Dworzanskiey powiatu Wileńskiego.

---

3. Zawiadomienie szanownych wierzycieli JW. Alexandra Hrabi Chodkiewicza b. Senatora Kasztel. J. W. Pol. w Guberniach Kijowskiey, Wołyńskiey, Mińskiey, Wileńskiey i Grodzieńskiey zamieszkałych, dopełniające się przez niżey podpisanego pełnomocnika teyże massy kredalney.

Niekontentowanie się wyrokami Sądu Rozbiorowego na zjazdach, dziesiątey liczby wierzycieli, stało się potrzebą przeniesienia całego, tak ogromnego, bo kilkadziesiąt tysięcy arkuszy zaymującego dzieła, drogą rewizyi w Sąd Główny Kijowski Cywil. Depart. Przeniesienie to względem massy i wierzycieli Gubernów Kijowskiey, Wołyńskiey i Mińskiey jeszcze w roku 1821 miesiącu lipcu; a względem Guberniów Wileńskiey i Grodzieńskiey w roku 1822 miesiącu październiku nastąpiło, i potrwało ciągłych lat trzy do chwili ogłoszenia całkowitego w tymże Głów. Kijow. Sądzie dekretu, jakie w dniu 24 czerwca idącego 1824 roku nastąpiło.

Zmiana niektórych postanowień Sądu Rozbiorowego przez wyrok appellacyyny względnie skarżących się wierzycieli dopełniona, a przy złożeniu nowych tabelli długowey, massowey i hyppotekalney, za otworzeniem się nowego zjazdu wykazać się mająca; czy będzie odpowiedną trudóm, wydatkóm położonym, a nadewszystko stracie nieodżałowaney trzyletniego czasu, do przekonania samychże szanownych wierzycieli ich debitor zostawuje; czując zaś na równyż udział, straconego trzyletniego czasu i dla tych szanownych, dziesiątą liczbą przewyższających wierzycieli swoich, którzy w klęsce publiczney, a przed potomnością ostateczność debitora wytłumaczyć zdolney, będąc wyrozumiałemi, na wyrokach Sądu zjazdowego poprzestali, i drogą otworzonego przez Sąd Główny Kijowski rezolucyą w 1821 roku dnia 25 listopada zapadłą skarżenia się, dla uniknienia mniey korzystney zwłoki nie poszli; tenże debitor JW. Alexander Hrabia Chodkiewicz ninieyszym aktem publicznym niesie im wdzięczność prawdziwą, pamięć święcie dochowaney użyteczney towarzyskiey przyjaźni, i

cześć obywatelską przed potomnością. Obok zaś tego wymierzenia się, ma za nayściśleyszy a zawsze chlubny dla siebie obowiązek, wyznać przed całą publicznością: że mężowie dostoyni, składający juryzdykcyą Głównego Kijowskiego Sądu, z cnót publicznych obywatelskich i niezachwianego charakteru, tak wysokiego urzędowania, od współczesnych rodaków, uwielbień i poszanowania godni; wybrani zaś wolą Rządzącego Senatu, w tey tak ważney sprawie wyrokować o losie obywateli i mieszkańców pięciu Guberniy, ciągłą i rozważną pracą, tey publiczney usłudze poświęconą, zadowolniając włożoną na się powinność, wspomnienia czci i podziękowania godnego przed Sądem potomności, od stron wszystkich, „aczby i appelujących wyżey jeszcze, mniey jednak mających własney miłości" niezaprzeczonego nabyli prawa.

Z dekretu powyższego w Sądzie Głównym Kijowskim ogłoszonego, i już na zjazdach następnych wydziałem sched i odkopczeniem onych na gruncie za pomocą (aczby) policyów mieyscowych exekwować się udeterminowanego, dzień pierwszy września idącego 1824 roku, do otworzenia juryzdykcyi Sądu zjazdowego na gruncie miasteczka Czarnobyla w Guberuii Kijowskiey a powiecie Radomyslskim położonego, za termin przeznaczonym został: i przy podaniu wszystkich zwyczaynych, a w teraznieyszym rozbiorze regułą początkową zakreślonych do wykonania prawideł, tenże Sąd Głowny w kategoryi pod liczbą 97mą powiedziawszy temi słowy: „Gdy teraźnieyszy dekret, szczególnie dla kredytorów dzieło Sądu rozbiorowego zaskarżających jest prawidłem; przeto wszelkie czynności i decyzye Sądu rozbiorowego względnie tych kredytorów, którzy one dobrowolnie przyjęli, i przez pozwy, i żałoby, w Sądzie Głównym nie zaskarżyli, i względnie których w teraźnieyszym dekrecie żadne nie nastąpiło rozwiązanie, nieporuszonemi zostawić, i w swojey mocy zachować." W dalszych postanowieniach do wykonania Sądu zjazdowego ściągających się, zamknął te słowa. „Nayprzód w kategoryach likwidacyynych teraźnieyszym dekretem poprawionych, i we wszystkich innych przed exdywizyą ułatwić się mających, szczegółowe postanowienie uczyni, a daley w porządku exdywizyi i translokaty, zaszłe kwestye i spory podług przepisu teraźnieyszego dekretu ureguluje, i dopiero do exdywizyi, choćby po jednemu rozdzielając się dla prędszego pośpiechu przystąpiwszy, za wezwaniem geometrów przysięgłych na koszt wierzycieli, zachowanie wszystkich prawideł poszczególnie wypisanych, temuż Sądowi zjazdowemu zalecić." Ze zaś intraty ogólne massy kredalney, poszczególnie jednak w każdych dobrach, od administracyów kollokacyynych uzbierane, na równy podział dla wszystkich wierzycieli exdywidowane schedy posieść mających przeznaczył, i w przyśpieszeniu wydzielenia sched, oraz ukończenia reszty dzieła, szczególnieyszą samychże wierzycieli postrzegał korzyść, koszta temu celowi towarzyszące rozwiązał przez kategoryą pod liczbą 96tą domieszczoną temi słowy: „Gdy po zamknięciu dzieła rozbiorowego, i przeznaczoney dla kredytorów kollokacyi, naznaczone były od tego Sądu administracye zosobna w każdym folwarku, bez podziału gruntów i lasów, jakie do którego podług proporcyi dekretem rozbiorowym umiarkowaney należeć powinny; zkąd poszło, że inny folwark większe, a drugi mnieysze użytki i dochody mógł pobierać, które w równy podział, w proporcyą summ umieszczonych między kredytorami należeć powinny; przeto trzymając się środka sprawiedliwości, aby wierzyciele równym losem dotknięci, jedni przed drugiemi większych nieodnosili korzyści; zalecić Sądowi Exdywizorskiemu, iżby tych administratorów, każdego podczas exdywizyi ze wszelkich pobieranych prowentów ściśle i za przysięgą obliczył, (takowe jednak obliczenie skutku exdywizyi tamować nie powinno) a dopiero w każdym zosobna kluczu prowentami przez administratorów zebranemi, i razem złączonemi, wierzycieli umieszczonych proporcyonalnie podzielił, za wyłączeniem na utrzymanie Sądu rozbiorowego, i nagrodę geometrów, ile wypadać będzie z dobrowolnego układu, lub sądownie uczynionego pomiarkowania i t. d." W przeyściu ścisłego obliczenia się z każdym poszczególnie wierzycielem, i nadania wartości przyzwoitey massie dóbr dłużnika, konieczną i naturalną były potrzebą, spór, obronne za każdą stroną tłómaczenia, i zdań samych różność; dziś już, gdy i względem losu appelujących wierzycieli z debitorem na każdy punkt sporu, jasne, wyraźne i dostateczne, Sąd Główny Kijowski wykreślił prawidła; zdaje się, jedność myśli i chęci, dzieło to tak ważne i przewleczone, do jak nayprędszego końca prowadzić winna. Odtąd JW. Debitor i z mniey wyrozumiałemi wierzycielami swojemi, na fundamentach sprawiedliwego zawsze postępowania, chciałby założyć trwający już pokoy, i nawzajem dobre wspomnienie się. Czyli więc raczą przybydź na dzień pierwszy września idącego roku do Czarnobyla szanowni wierzyciele jego, celem pilnowania szczegółowego Sądu rozbiorowego względem przeznaczonych reguł postanowienia, lub nie, zawsze jednostayny, i uchybić się w niczem nie mogący system dochować się musi; i takiż samy dla obecnych, jaki i dla niepilnujących się udział w porządku i proporcyach właściwych usposobiony, wykonanie exdywizyynych sched na gruncie (aczby przy rozdzieleniu się po jednemu z urzędników zjazdowych dla uspiechu dzieła) przyniesie. O czém imieniem JW. Alexandra Hrabi Chodkiewicza zawiadamiając szanownych wierzycieli jego, akt ninieyszy dla trzykrotnego ogłoszenia do Kuryera Litewskiego podający się, z umocowania i szczególnieyszych zleceń pryncypała mojego własną podpisuję ręką. Działo się w Czarnobylu dnia 10 lipca 1824 roku. Kazimierz Wolski Regent Ziem. Mohil.

Wolności podania do druku dozwalam w massie rozbiorowey JW. Jenerała Hrabiego Chodkiewicza Prezydujący Jan Zaleski.

---

2. W dniu 8 m. t. sierpnia jako w terminie drugim i w dniu 12 t. m. jako w terminie ostatecznym, odbywać się będzie w Rządzie CESARSKIEGO Uniwersytetu Wileńskiego o godzinie 4 z południa publiczna licytacya na dostawę dla tegoż Uniwersytetu łoju topionego pudow 37, świéc łojowych pudow 131, oraz woskowych białych fun-

tow 20 i żółtych funtow 42. Zyczący stawić się do takowey licytacyi, mogą dowiedzieć się o warunkach w Kancellaryi Uniwersytetu.

Sekretarz Norbert Jurgiewicz.

---

2. Niżey podpisany, Dekretem remissyynym Sądu Ziem. Trgo w roku 1819 9bra 28 d. zapadłym, za zgodzeniem się stron, sam jeden przeznaczonym na Taxę i Exdywizyą majątku JPP. Samuela i Maryanny z Safarewiczow Sobolewskich, i w terminie tąż Remissą oznaczonym do folwarku rzeczonych debitorow w okolicy Sorok-tatarach, w Ptcie Trockim sytuowaney, w roku 1820 apr. 1 dnia zjechawszy, co było właściwym pierwszemu zjazdowi zdecydował i otem przez awizacyą w Gazecie Kuryera Lit. w dniach 7, 10 i 12 maja tegoż roku 1820 pod Nmi 55, 56 i 57 wyszłemi interessowanych zawiadomił. Dopioro zaś za uprzedzonym 4ro-niedzielnym obwieszczeniem, w terminie z onego wypadłym, to jest na dniu 28 julii roku teraznieyszego 1824 do tegoż folwarku zjechawszy, z powodu zeyścia JPani Sobolewskiey, i oświadczenia z jey stopnia do tegoż majątku nieletniego potomstwa pretensyi, adcytacyą ich opiekunow testamentem przeznaczonych, nakazawszy, na oczewistą rozprawę dzień 28 aug. roku 1824 zadeterminowałem. O czém aby wszyscy mający do wspomnionych JPP. Sobolewskich pretensyą pod utratą onych, jawili się, kogo to interesować może zawiadamiając, dla pomieszczenia tey awizacyi trzykrotnego w Gazecie Kuryera Lit. własną podpisuję ręką. Dat. 1824 Aug. 2 dnia. Józef Wrotnowski b. Ziem. Ptu Trgo i Gran. Guber. Sędzia Exdywizor.

---

3. Niżey podpisany Urzędnik zawiadamiam Powszechność: iż na skutek rezolucyi Magistratu Wileń. dnia 10 miesiąca julii roku teraź. nastałey, w terminach pierwszym dnia 11, drugim dnia 18 bieżącego miesiąca augusta, oraz w trzecim dnia 1 następnego miesiąca 7bra uskuteczniać się będzie publiczna wyprzedaż na wieczność domu WW. Juniewiczów w Wilnie na Zarzeczu pod Nrem 553 sytuowanego. Zyczących więc nabydź takowy dom do licytacyi in fundo tegoż domu odbywać się mającey zapraszam. Dat roku 1824 augusta 1 d. Frydrych Balfner R. M W.

---

5. Sąd Ziemski powiatu Bobruyskiego, w kolei wiedzionego procederu przez WW. Maryannę matkę i Antoninę córkę Komarowę i Kamarównę, Sędzinę i Sędziankę Granicz. ptu Bobrgo z WW. Hipolitem Wołodźką Sędzią granicznym Bobr. i sukcessorami zeszłego Józefa Harasimowicza Asessora Sądu Głównego Mińgo 1go Departamentu, oraz dalszemi kredytorami i pretensorami do funduszu zeszłego Felixa Wołodźki Asessora Sądu Niższego Bobrgo w ręku zeszłego Antoniego Komara Szambellana dworu polskiego i Sędziego Granicz. w ilości 4,000 kilkaset złotych zalokowanego; po ultymarnym tychże kredytorów skondemnowaniu, dał remissę na rozpoznanie wszystkich bezwzględnie pretensyy kredytorów zeszłego Felixa Wołodźki, co nim nastąpi nakazaną została komportacya dokumentów wszystkim mającym jakiekolwiek do nieraz rzeczonego Felixa Wołodźki funduszu pretensye, i takową iżby kredytorowie pomienieni w Sądzie Ziemskim Bobruyskim przed następującą kadencyą ś. Michalską w roku bieżącym 1824 złożyli, tymże wyrokiem remissyynym zastrzeżono, oraz iż Sąd Ziemski Bobruyski w roku dopiero idącym 1824 na kadencyi ś. Michalskiey będzie rozpoznawał ostatecznie dzieło, o fundusz zeszłego Felixa Wołodźki między kredytorami i pretensorami tegoż Wołodźki, i że na niejawiących się do takowego terminu ku rozprawie, i nieobjawiającyck swoich pretensyy, w skutek ultymarnego dekretu przez WW. Komarów w roku 1824 mca junii 26 dnia w Sądzie Ziemskim Bubruyskim na wszystkich kredytorach zeszłego Felixa Wołodźki prawnie uzyskanego, wyrok wieczney ammissyy zapisze, obwieszcza, o czém iżby strony interessowane niewiadomością składać się niemogły, i o terminie powyższym na rozpoznanie przeznaczonym ostatecznym, wiedziały, przez posłanie ninieyszey awizacyi, i trzykrotne oney, przez Gazetę Kuryera Litewskiego ogłoszenie, wszystkim kredytorom i pretensorom zeszłego Felixa Wołodźki znać daje. 1824 roku mca junii 28 dnia.

Wolno drukować Sędzia Ziemski Bobruyski A. Wańkowicz.

M. Pokroszyński Z. P. Bobrgo Podsędek.

Ziemski Pisarz Macewicz.

---

2. Szlachecka opieka Białostockiego i Sokolskiego powiatow zawiadamia, iż na skutek testamentowego rozporządzenia zeszłego Michała Hrabi Starżeńskiego Radcy stanu byłego Marszałka obwodu Białostockiego i kawalera, dnia 24 pazdziernika 1819 roku zdziałanego, stosownie do rezolucyi w Sądzie swoim dnia 9 teraźnieyszego mca nastałey, przedawać się będzie z publiczney licytacyi za gotowe pieniądze w dniu 15 listopada teraźnieyszego 1824 roku dom murowany dwupiątrowy z oficyną murowaną, stayniami i wozowniami oraz ogrodem fruktowym, na ulicy Bojarskiey w mieście obwodowym Białymstoku położony, niemniey różne sprzęta. Ktoby więc życzył nabycia tak domu jako też i sprzętow różnych, zechce przybydź w naznaczonym dniu do miasta Białegostoku.

Asessor Rządu i Kawaler Kardynałowski.

Za Sekretarza Latkowski.

---

2. Gdy pomimo wszelkich usiłowań łożonych w celu odkrycia dóbr Lennych tytułem dziedzictwa osłaniających się, skutek dotychczasowy nieodpowiedział w zupełności oczekiwaniom Rządu, przeto Izba Skarbowa Litewsko-Grodzieńska stosując się do Ukazu Rządzącego Senatu z dnia 29 kwietnia roku teraźnieyszego za Nerm 13,009 nastałego, naznacza od daty poniżey wyrażoney roczny termin, i wzywa wszytkich niewiadomych właścicieli i posiadaczow dóbr podobnego rodzaju w Grodzieńskiey Gubernii, aby w ciągu tego czasu objawili w Izbie Skarbowey o Lenności swoich majątkow i złożyli na to dowody. W przeciwném zaś zdarzeniu, gdy po upłynieniu tego terminu rzeczone majątki przez rząd i różne okoliczności z czasem odkryte zostaną, będą wówczas bez żadnego względu zabrane na Skarb, i właściciele ich utracą prawo poszukiwania. Działo się na sessyi w mieście Gubernskiém Grodnie 1824 mca sierpnia 1 dnia.

Radca Antoni Symonolewicz.

Sekretarz Wydziałowy Doliński.

	Czas obserwacyi.	Wysokość Barom.	Wys. Ther. Réau.	Wiatry.	Odmiana w powiet.
Obserwacye meteorologiczne.	dnia 7 god. 3 wieczo	27 cal. 5,9 lin.	+ 16 stopni.	Południowy.	Pochmurno
	dnia 8 god. 6 z rana	27 — 6,0 —	+ 9 — —	Południowy.	Pogoda